

Het Grote Eindspel

Het tuinfeest in het kasteel van Versailles was bijna afgelopen. Het was een groot succes geworden. Zoals gewoonlijk had de president, goed geadviseerd door zijn echtgenote, niet op een cent gekeken. De Franse grandeur was eens te meer op het appél. Met het kruim van de natie en de vrienden uit het buitenland. Zelfs de oppositie, die aanvankelijk weinig enthousiast was, was bezweken voor het indrukwekkende decor, de Franse tuinen, de champagne en de rijkelijke buffetten. Zalar, historicus en officieel adviseur van de door de president gekoesterde derde republiek, was licht beschonken en keek met begerige blikken naar de jonge diensters die nog een laatste glas champagne aanboden voor de gasten vertrokken.

Om 15 uur verliet de indrukwekkende colonne officiële voertuigen, , begeleid door motorrijders, leden van de beruchte oproerpolitie, en tientallen politievoertuigen, eindelijk Versailles. Nadat de president de vorige avond de mogelijke routes had bekeken, had hij gekozen voor het tracé dat van het zuidwesten van Parijs naar het noorden loopt, dezelfde route die 150 jaar eerder aan de vooravond van de “semaine sanglante” was gevolgd.

In Parijs zagen de wijken rond Montmartre zwart van het volk. De laatste provocatie van de president was er teveel aan geweest. De lang verhoopte “convergence des luttés” leek uiteindelijk op spontane wijze of veeleer door de provocatie van de vijand, een feit te zijn geworden. De gebruikelijke manifestanten, politieke agitators, vakbonden en gele hesjes, kregen de steun van een grote menigte burgers van alle leeftijden en achtergronden. De omstandigheden waren gunstig : het mooie weer, de vrije Pinkstermaandag en de versoepeling van de na Covid ingevoerde lockdown-voorschriften.

Daar tegenover, aan de voet van de heuvel van Montmartre, was een indrukwekkende veiligheidsmacht opgesteld. Het leger, de nationale politie en de gendarmes moesten ervoor zorgen dat niemand tot bij de Sacré-Coeur kon geraken. Politievoertuigen, waterkanonnen en metalen hekken met prikkeldraad vormden een niet te slopen muur tussen de rijken en het gewone volk. In hun oproertenuë en met geladen wapen wachtten de ordediensten op het eventuele bevel om een charge uit te voeren tegen de menigte. Hemelsbreed twee kilometer daar vandaan, boven op de Buttes-Chaumont juist naast het kleine Sybille-tempeltje, was iedereen present of toch bijna iedereen. Waren er niet :

Yaëlle en Tuning, die de laatste voorbereidselen moesten treffen, en Ahmed die het niet had kunnen nalaten ter plaatse zijn eindelijk onthulde kunstwerk te gaan bewonderen. Ze waren stil, op dit moment hadden ze zo lang gewacht. Ze waren begonnen met elkaar een fabel te vertellen, die fabel was tot leven gekomen en had hen meegesleept.

Ze hadden zwaar gegokt, ondergronds gegaan, hulp gekregen van communistische arbeiders, ze waren naar Frankrijk teruggekeerd in kleine boten, hadden ingewikkelde berekeningen gemaakt en Zwitserse musici bij hun plannen betrokken. En nu zaten ze daar samen, moeilijk te geloven. Paul dacht aan de gelopen risico's, aan de schoften die hij had moeten confronteren en wilde zichzelf liever niet meer zien als een militair die zeker was van zijn succes. Thierry probeerde zonder veel succes een theoretische verklaring te bedenken. Zelfs het lot, de wisselvalligheden van de geschiedenis, leken van een ander orde dan wat nu te gebeuren stond. Simone speelde met haar zoontje, ze snapte maar niet hoe ze in dit verhaal was terechtgekomen. Aanvankelijk misschien op grond van wetenschappelijke aanmatiging, later gedreven door woede, maar dat was geen afdoende verklaring, het bleef moeilijk uit te leggen. Voor Bertrand was het niet de revolutie die altijd in gedachte had gehad, maar dat was nu van geen tel meer, en misschien was de droom alles wat nog overbleef. Errico kon niet geloven dat alles was begonnen met zijn dronken toepspraak, geschokt als hij was door de dood van Edmond en door wat zich op Corsica had afgespeeld. Maar het was goed zoals het was. Lise had gemengde gevoelens, ze wist nog altijd niet echt goed wat ze wilde. Ze was tekeer gegaan als een bezetene. Het raadsel van haar oom, het feest, de muziek en de dansende mensen. Met haar pacifistische overtuiging was ze in het verhaal gedoken en nu was ze van niets meer zeker. Ergens in haar hersenen bleef een schuldgevoel knagen. Zij wachtten af met de ogen gericht op de Sacré-Coeur.

Er kwam een bericht binnen op de telefoon van Lemoine. Het koppel pakte zijn spullen bijeen en verliet ijlings de Mansart-suite. Ze moesten op hun stappen terugkeren omdat ze de lijmspray op de lage terrastafel hadden laten liggen. Nadat hij het deurslot had dichtgespoten bevestigde Lemoine de tekst van Yaëlle op de deur. Volgens de in rode inkt gestelde tekst zou "elke poging om de deur te openen of de muziek uit te zetten, leiden tot het exploderen van de suite".

Hij bedacht zich en verwijderde het papier. Hij nam de zwartgouden Montblancpen uit zijn vestzak en schreef een lange tekst op de achterkant van het blad. Die tekst luidde als volgt :

Ga onder het Caudijnse juk door als een door het Samnitische leger verslagen Romein of met uw hand in de zouavenbroek, maar don't disturb, ik kan alleen maar slapen in een Palace- en Stockhousensuite. U gelooft me niet, stelletje losers. Elke poging tot binnendringen of disruptief optreden zal niet voetballers als Klein of Deschamps in beweging brengen, maar leiden tot een zwart vuurwerk à la Soulanges, de val van de aandelen van de Riz en nog wat collateral damage bij uw burens Dupond en Dupont. Dit is maar een kleine waarschuwing op de deur, geniet nog even van dit paragram en van uw laatste sigaret.

Als ze beneden waren aangekomen in de lobby van het hotel liep de onberispelijk geklede dame met een besliste stap naar de receptie. De vrouw overhandigde de sleutel van de suite en bedankte het personeel voor zijn vriendelijkheid en zijn vakkundigheid. Het koppel verliet gearmd het Ritz-hotel.

-Zin in een kleine Mont-Blanc bij Angelina meneer Le Corre, vroeg ze met een brede glimlach.

-Waarom niet antwoordde Lemoine, terwijl zijn vriendin hem meevoerde in de richting van de Tuileries.

Voor één keer waren de jonge Roma op tijd. Op acht nagelnieuwe fietsen. Zeven fietsen hadden een bagagedrager waarop de jongsten hadden plaatsgenomen. Nu en dan richtten ze zich op, gebruik makende van de voetsteunen bij de as van het achterwiel, en speurden ze de horizon af. Het was rustig in de rue de Rivoli en het peleton hergroepeerde zich alvorens de rechtse afslag te nemen naar de place Vendôme. Het zicht op de met stellingen ingepakte zuil was het signaal voor de sprint. De fietsers schakelden naar een andere versnelling, gingen op de pedalen staan en versnelden. De jongens op de bagagedrager slaakten oorlogskreten en haalden grote rookgranaten met pin uit hun jasjes tevoorschijn. Bij het naderen van het plein reden de fietsers rakelings langs de wandelaars en gingen in twee groepen aan beide kanten van de zuil rijden. De jongeren achteraan op de fietsen gooiden de rookbommen in het rond. Een dikke rode rookwolk verspreidde zich vanaf het centrum van het plein en dwong de voorbijgangers zich uit de voeten te maken. De Roma patrouille zette haar tocht voort, stak het plein over en verspreidde zich in de aangrenzende straten.

De Vendôme-colonne was verdwenen in de rode mist, de "purple cloud" zou Thierry gezegd hebben, trots als hij was over deze literaire verwijzing. De voorbijgangers keken vanaf de zijkant van het plein met verbazing naar het schouwspel. De ambtenaren van het ministerie van justitie verdrongen zich bij

de ramen. De kabinetschef probeerde tevergeefs contact te krijgen met de minister, die vrolijk zat te keuvelen in zijn dienstauto op weg naar Parijs. In het Ritz hotel kwamen het personeel en enkele gasten kijken wat er gaande was.

Plotseling galmde het krachtige geluid van een misthoorn vanuit de luidsprekers op het terras van de Ritz en een vrouwenstem gaf in verschillende talen het bevel om de omgeving van de kolom te verlaten. Als de mist was opgetrokken liet de met reclamebanners ingepakte kolom zich heel even weer zien, tot de stellingen aan de vier kanten aan stukken op de grond vlogen. En vervolgens startte de muziek.

Inspecteur Thénard was zoals elke dag aan het joggen in de Tuileries. Zodra hij lucht had gekregen van de ceremonie in de Sacré-Coeur had hij ziekteverlof genomen. Zijn aandacht werd getrokken door de gekleurde rook die opsteeg achter de gebouwen aan de rue de Rivoli. Hij hield stil, verwijderde zijn oortjes terwijl de zware bassen op de place Vendôme pijn deden in zijn borst. Hij zette het op een rennen. Op het plein aangekomen, buiten adem door zijn sprintje, werd hij gegrepen door de schoonheid van het spektakel. De kolom was nu eindelijk zichtbaar. Ze kleurde elektrisch blauw terwijl alle soorten levende, felgekleurde organismen zich over de volle hoogte van de kolom verspreidden. Het dieren-, planten- en verbeeldingsrijk waren present, zonder duidelijke hiërarchie. Een psychedelische ode aan de natuur, aan het leven in al zijn vormen, dat was altijd de leidraad geweest van Ahmed, van in Sète tot de Parijse banlieu. Het verwaande en gruwelijke verhaal op de fries was verdwenen.

De luide muziek vanaf het terras van de Ritz paste helemaal in het plaatje. Een potpourri van elektro, jazz, populaire liedjes, strijdliederen en rap. De Zwitserse musici hadden zich prima van hun taak gekwetend. En vanuit hun bergdorp gaven ze nu enthousiast het volle pond. Voor hun computer gezeten codeerden ze hun bijdragen op de geprogrammeerde geluidsband.

Onder de indruk liep de inspecteur langzaam rond de kolom. Hij dacht terug aan de ruwe tekeningen die in de kampeerwagen van het gekraakte pand in beslag waren genomen. Zoveel schoonheid had hij nooit vermoed. Zijn oog viel op de acht lange roze zeeanemonen die vier aan vier waren vastgemaakt en hun veelkleurige tentakels tentoonspreidden. Plots zag hij Ahmed die een paar meter verder zijn kunstwerk stond te bewonderen. Thénard doorzocht snel het tasje aan zijn arm : tussen de papieren, de sleutels en zijn mobiele telefoon vond hij de klembeugel. Hij liep naar de kunstenaar en legde zijn hand op diens schouder.

-Mooi gedaan, meneer de graffitispuiters, ik doe u de handboeien om en u geeft me een rondleiding ? Ahmed verzette zich niet en met de handen samengebonden op zijn rug zei hij glimlachend tegen de politieman : kijk maar goed, inspecteur, want weldra is alles verdwenen". De politieman en de tagger genoten samen van het spektakel en van de muziek. Ze liepen samen rond de kolom om de nieuwe aankleding in haar geheel te bewonderen. Thénard concentreerde zich op de massieve vierkante sokkel. Die was zwart met kleine witte stippen die melkwegstelsels en spiraalniveaus deden ontstaan. Hij vroeg zich af wat Ahmed bedoelde met "weldra is alles verdwenen".

-Wat is die soort ineengestrengelde ladder rond de sokkel, vroeg hij

-Dat is DNA, aan het eind gaat die open en de gekleurde confetti die eruit komt symboliseert de ontplooiing van de natuur, antwoordde Ahmed op wetenschappelijke toon.

De mensen aan de zijkant van het plein begonnen te dansen op het ritme van de muziek. Thénard voelde een scherp voorwerp onderaan in zijn rug terwijl iemand hem met een schorre stem beval zijn gevangene vrij te laten. Ahmed draaide zich om en zag de schipper die hem een knipoog toewierp. Een stel Japanse toeristen liep naar de kolom om een foto te maken. De man zwaaide met een telescopische stok waaraan hij zijn mobiele telefoon had vastgemaakt. Uit de luidsprekers klonk in het Japans een aanmaning om onmiddellijk weg te gaan van de kolom. De twee Japanners gehoorzaamden stante pede en begonnen te rennen waarbij ze bij wijze van excuus hun traditionele buigingen maakten. Het aftellen begon.

In de bestelwagen waren Yaëlle en Tuning vastgekleuisterd aan hun schermen met beelden van de place Vendôme die werden doorgestuurd door de camera's op de leuning van het terras van de Ritz. Tuning was stomverbaasd. Nog nooit waren de vinylbladeren op die manier gebruikt. Hij dacht in een wijdevertakte oranje creatie een verwijzing te zien naar zijn eigen tatoeage. Yaëlle moest lachen bij de aanblik van het standbeeld van Napoleon dat met een lange rode jurk was bekleed. De keizer had op zijn hoofd een hoge, met pauwenveren versierde hoed. Binnenin bevond zich de metalen container met de as van Edmond.

Ze verrichtte de laatste verificaties. De verbinding met het ontstekingsmechanisme leek OK en stabiel. Tuning neuriede het refrein van de voetbalstadions : "Vanavond leggen we u ...vanavond leggen we u het vuur aan de schenen..", wellicht vanwege de stress die hem klamme handen bezorgde. Als het aftellen stopte gaf Yaëlle hem een teken met de wijsvinger en drukte hij de

schakelaar in. De acht als anemonen gecamoufleerde raketten kwamen tot ontsteking. Maar de kolom bleef immobiel.

In hun verwarring wisten ze niet wat te doen en staarden ze allebei naar hun scherm. Maar dan begon de kolom opeens te schokken en verzette ze zich, zoals op Cape Canaveral, niet langer tegen de stuwings van de raketten. Eén, twee, dan vijf meter ging ze verticaal de lucht in. Ze toonde haar nieuwe huid aan de stad. Op het plein stond nog het stenen geraamte met de spiraalvormige binnentrap, een trap die naar niets leidde, een allegorie voor de door Thierry gekoesterde “hemelbestorming”.

Honderd meter hoog maakte de kolom een bocht en vloog in noordwaartse richting. De veelkleurige obus, met bovenop een tot “perfide koningin van Albion” getransformeerde keizer -zo zou Edmond het beeld hebben beschreven- kwam op snelheid. De lange sleep van de jurk ontvouwde zich in de wind als een lange rode vlag, het symbool van de Commune. De obus zette koers richting Montmartre en de Sacré-Coeur waar de president zojuist het woord had genomen.

De krachtige explosie liet zich horen in heel de stad. De verbijsterde manifestanten zagen in de richting van de Sacré-Coeur een dikke rook opstijgen. Men hoorde geen leuzen of gezang meer en er heerste een absolute stilte. Het motorgeluid van een uit het zuiden komend vliegtuig trok de aandacht van de menigte. Het tweemotorige vliegtuig, van het type dat voor droppings van valschermspringers wordt gebruikt, vloog op lage hoogte en maakte concentrische cirkels in de lucht. De toeschouwers begonnen kleine ronde stippen te onderscheiden die uit de buik van het vliegtuig tevoorschijn kwamen en langzaam over de stad neerwarrelden. Naarmate ze dichterbij de grond kwamen werd duidelijk wat de kleine stippen waren : rode Chinese paraplu's waaraan gevlochten manden hingen. Bezorgd en nieuwsgierig liepen enkele manifestanten behoedzaam naar de vreemde parachutes die de grond hadden bereikt. De manden waren gevuld met kersen, “bloeddruppels”, “oorhangers”. Het was een hulde aan de Commune, aan alle mannen en vrouwen die eraan hadden deelgenomen. Een jonge vrouw legde het verband tussen het tweemotorige vliegtuig, de kersen en het stripverhaal “Porco Rosso” van Miyazaki. In het zwart geklede jongeren, onherkenbaar met hun bivakmutsen met kattenoren en hun veiligheidsbrillen, kwamen op verschillende plekken van de manifestatie in actie. Met behulp van grote breekhamers deden ze de getinte uitstalramen van een vijftigtal tot Airbnb omgevormde handelsruimten aan

stukken vliegen. Binnen tegen de vernielde uitstalramen waren van paletten vervaardigde tapkasten geïnstalleerd met daarop tapkranen en flessen *Kriek* en *ginjinha*. Boven de tapkasten hing een zwarte spandoek met in rode letters de woorden "Het is kersentijd". De "black blocs" schakelden de geluidsinstallaties in. Een versie "met piano en vrouwenstem" van het lied van de Communards verbrak de stilte. Jongeren van alle seksen trokken hun bivakmutsen uit en begonnen met een brede glimlach drank te serveren aan de manifestanten. Het feest kon nu beginnen. De menigte deed zich te goed aan de drankjes, zette de op de toog opgestapelde kartonnen maskers op met de beeltenis van de lachende mannen en vrouwen van de Commune, en ging al dansend verder.

Op de place Vendôme was de menigte stomverbaasd over wat zich daar had afgespeeld. De explosie in Montmartre was tot daar te horen geweest. Op de sociale media werden de eerste beelden gepost. Thénard wist niet goed meer wat hij moest doen. Al zijn zekerheden en principes hadden het veld moeten ruimen. Hij draaide zich om naar Ahmed en Lolo, die hem aanstaarden, keek vervolgens op zijn smarthorloge waarvan de chronometer nog altijd stilstond. Hij liet de chronometer weer lopen en na een korte hoofdknik bij wijze van afscheid maakte hij zich snel uit de voeten.

Op het hoogste punt van de Buttes-Chaumont had de bende het parabolische traject kunnen volgen. De Sacré-Coeur was er niet meer. Thierry maakte aantekeningen, in zijn hoofd was hij al bezig met het essay van zijn leven. Hij was tot de conclusie gekomen dat opeising niet nodig was, de actie was meer dan duidelijk genoeg. Errico bekeek afwezig de rookwolk op de plek waar enkele minuten eerder nog de macht had getroond, letterlijk en figuurlijk. Tuning zal zichzelf al zitten aan het stuur van een sportwagen, het liefste een Mustang. Bertrand keek naar zijn handen, de handen waarmee hij een betere wereld had willen creëren. Hij vroeg zich af wat de betekenis was van de pijn onder zijn linker schouderblad die hem de adem afsneed. Hij nam afscheid van zijn revolutie. Yaëlle en Lise keken in stilte naar het spektakel. Zij keken naar elkaar en omhelsden elkaar op hartstochtelijke wijze. Simone hield haar zoon bij de hand. Haar andere hand ging als het ware vanzelf op de schouder van Paul rusten. Op hetzelfde ogenblik werd een boodschap aangekondigd op de telefoon van de ex-militair. Het was Ahmed die liet weten "wij zijn ervan door".

-OK, riep Lise, gaan we het nu vieren ?

